

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

J.nr. 2021-622
Ref. PIJEN
Den

Statusredegørelse 2023 – implementering af biocidaftalen 2022-25

Indledning

Biocidaftalen for 2022-25 danner en ramme for de danske myndigheders arbejde på biocidområdet. Biocidmidler er beregnet til at bekæmpe skadelige organismer. Produkterne kan i kraft af deres iboende egenskaber være giftige og indebære risici for menneskers sundhed og miljøet. Biocidmidler omfatter en lang række produkttyper. Inkluderet er bl.a. desinfektionsmidler, herunder hånddesinfektion og algemidler, insektmidler, konserveringsmidler, træbeskyttelse, bundmaling til skibe, samt mere potente midler som rottemidler. Aftalen er den første politiske aftale, der udelukkende omhandler biocidområdet, som tidligere har været en del af den danske indsats på kemikalieområdet.

Aftalen indeholder fire hovedområder: 1) reguleringen af biocider i EU, herunder vurdering og godkendelsen af aktivstoffer, og påvirkning af EU-reguleringen, 2) sikker brug af biocider i hjemmet og på arbejde, herunder vejledning om anvendelse til borgere og professionelle, 3) virksomhedsrettet vejledning, og 4) målrettet og effektiv kontrol.

I dette notat gives en status for Miljøministeriets, Miljøstyrelsens og Fødevarestyrelsens implementering af biocidaftalen i 2023 fordelt på de fire områder, ligesom der kort angives prioriteter for området i 2024, under hver overskrift.

1. Fokuseret regulering – nationalt og i EU

Rammen for reguleringen af biocider er EU's biocidforordning. Den regulerer godkendelsen af både aktivstoffer og konkrete produkter. Forordningen er fortsat under indfasning, og der udestår således fortsat vurdering af en lang række aktivstoffer på EU-niveau under det såkaldte vurderingsprogram. Vurderingen af stoffer varetages af medlemsstaterne og godkendes på EU-niveau, mens produktgodkendelser varetages af landenes myndigheder og hovedsageligt sker på nationalt plan. Hertil kommer, at producenter kan søge om godkendelse af produkter i hele EU på én gang, såkaldte EU-godkendelser.

En stor del af den danske indsats på biocidområdet er således fokuseret på denne del, hvor der er behov for at følge vurderingen af stoffer tæt med henblik på at kunne sætte et solidt aftryk på reguleringen. Konkret arbejdes der på to niveauer: et fagligt og et politisk. Det faglige niveau varetages af Miljøstyrelsen, som kompetent myndighed under biocidforordningen, og styrelsen deltager i en række fora, der vurderer stoffer og udarbejder faglige vejledninger til godkendelse af produkter, mv. Det politiske niveau består af møder i den stående komité for biocidholdige produkter, hvor Miljøministeriet deltager. På møderne i komitéen besluttet bl.a. godkendelser, fornyelser, ikke-

godkendelser mv. af aktivstoffer, l, samt godkendelser af biocidprodukter, som gives på EU-niveau. Herudover diskuteres mere principielle emner med relevans for biocidreguleringen

1.1 EU-påvirkning ift. aktivstoffer

I 2023 har der været fire EU-møder i den stående komite for biocidholdige produkter med deltagelse af Miljøministeriet. I Komiteen er der i årets løb truffet i alt 47 beslutninger om aktivstoffer med dansk deltagelse, hvilket er næsten en fordobling i forhold til 2022. Dette dækker over;

- 22 beslutninger om godkendelse af aktivstoffer inden for forskellige produkttyper. Beslutningerne dækker over godkendelse af i alt 11 forskellige aktivstoffer. Desuden er der givet en fornyet godkendelse af aktivstoffet propiconazol til brug inden for træbeskyttelse.
- 10 beslutninger om EU-forbud mod aktivstoffer i specifikke produkttyper, heraf er de tre begrundet i stoffernes hormonforstyrrende egenskaber.
- 15 beslutninger om administrative forlængelser af godkendelser af aktivstoffer, mens stofferne er under revurdering. Generelt er der behov for administrative forlængelser af alle godkendelser af stoffer under revurdering. Det skyldes først og fremmest, at det har vist sig nødvendigt med en fuld evaluering af stofferne ved revurderingen, hvilket ikke kan gennemføres inden for den fastsatte tidsramme i forordningen. Herudover har der også ofte vist sig udfordringer undervejs i revurderingsprocessen. Særligt tidskrævende er revurderinger af de særligt problematiske stoffer, idet de omfatter flere procestrin, herunder offentlige høringer og afklaring af, hvorvidt undtagelsesbetingelserne for en godkendelse er opfyldt.

I Komiteen har der i 2023 været stor fokus på den begrænsede fremdrift i vurderingsprogrammet. Endnu er langt fra alle biocidaktivstoffer på markedet vurderet efter EU-reglerne, hvilket betyder, at mange biocidprodukter stadig kan markedsføres lovligt uden godkendelse i mange medlemsstater, heriblandt Danmark. Ifølge biocidforordningen skal vurderingen af alle aktivstoffer være afsluttet ved udgangen af 2024, men da dette ikke kan nås, vil Kommissionen i løbet af 2024 forlænge vurderingsprogrammet til 2030. Uagtet dette er det dog af afgørende betydning, at fremdriften i programmet øges, så flere aktivstofvurderinger færdiggøres, og der tages stilling til, om stofferne fortsat skal kunne anvendes, og hvordan de nærmere må anvendes. Arbejdet med vurderingsprogrammet har derfor fortsat høj prioritet i 2024 både i Komiteen og hos Miljøministeriet.

Et andet fokuspunkt i Komiteens arbejde i 2023 har været de særligt problematiske stoffer. Kategorien særligt problematiske aktivstoffer dækker bl.a. over stoffer, der er hormonforstyrrende, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske. De stoffer kan som udgangspunkt ikke godkendes, medmindre bestemte forhold gør sig gældende. I 2023 har diskussionerne især drejet sig om en fornyet godkendelse af stoffet propiconazol til træbeskyttelse. Propiconazol er et af de mest anvendte aktivstoffer i træbeskyttelsesmidler i både Danmark og Europa. Miljøministeriet har i den forbindelse haft drøftelser med interessenter for at fremme arbejdet med alternativer og en udfasning af stofferne, samt for at afklare de erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis brugen af stoffet forbydes eller begrænses. Efter langvarige drøftelser i Komiteen blev der i efteråret 2023 givet en fornyet godkendelse til de anvendelser, som blev anset for at være nødvendige i EU. Brugen af propiconazol-behandlet træ til produktion af legeredskaber og møbler blev dog forbudt for at begrænse eksponeringen af mennesker, og fordi der findes alternativer. Miljøministeriet havde arbejdet for en yderligere begrænsning mod brug af propiconazol-behandlet træ til terrassebrædder og hegn, med undtagelse af stolper med jordkontakt, fordi det var Miljøministeriets vurdering, at der er alternativer. Dette forslag til begrænsning blev dog ikke støttet af de andre medlemsstater og er ikke en del af den fornyede godkendelse af stoffet. I 2024 imødeses der nye drøftelser af den eventuelle godkendelse af andre særligt problematiske aktivstoffer. Samtidig pågår der mere principielle drøftelser af, hvordan beslutningsprocessen for de særligt problematiske stoffer kan optimeres.

Inden for området for desinfektionsmidler, herunder desinfektionsservietter, har det vist sig, at EU-landene ser forskelligt på, hvornår produkterne betragtes som biocidmidler, og hvornår produkterne betragtes som omfattet af anden regulering, herunder regler vedr. lægemidler eller medicinsk udstyr. I slutningen af 2023 tog Miljøministeriet derfor emnet op i EU med henblik på at opnå en harmonisering af området. Drøftelser omkring dette pågår fortsat i 2024.

Miljøstyrelsen har i 2023 deltaget i de relevante EU-forvaltningskomitéer, herunder biocidproduktkomitémøder (BPC-møder), møder for de kompetente myndigheder (CA-møder) og tekniske arbejdsgruppemøder for sundhed, miljø, fysiske og kemiske egenskaber og effektivitet (WG-møder).

Miljøstyrelsen har bidraget med faglige kommentarer på de vurderinger af relevante aktivstof-/produkttype-kombinationer, der er udarbejdet af andre medlemslande i 2023. Der er kommenteret 9 aktivstof-/produkttype-kombinationer.

I 2024 vil Miljøstyrelsen igen deltage i de forventede 4 BPC møder, 4 CA-møder og 4 WG-møder og kommentere et antal af aktivstof-/produkttypekombinationer, der kommer til kommentering det pågældende år.

1.2 EU-påvirkning ift. vejledninger og retningslinjer

Igennem Miljøstyrelsens deltagelse i EU-forvaltningskomitéer har Miljøstyrelsen bidraget til vedtagelse af harmoniserede vejledninger, heriblandt:

- Fastsættelse af relevante nedbrydningsprodukter i grundvand
- Udvikling af standardværdier til brug i humantoksikologiske eksponeringsberegninger for især desinfektionsmidler og rottemidler
- Bidrag til vurderingsprincipper for *in situ*-genererede aktivstoffer og produkter
- Praktisk vejledning til brug for ansøgere ved indsendelse af ansøgning for biocidproduktfamilier
- Harmonisering af vurderingsprincipper mellem pesticider og biocider på flere toksikologiske parametre
- Vejledning om biocidprodukters stabilitet og generelt om datakrav til ansøgninger, og hvordan det håndteres, hvis ansøgninger ikke er fyldestgørende
- Opdatering af anbefalinger for informationskrav og sundhedsmæssig vurdering af *in situ*-genererede aktivstoffer, herunder prækursorer, reaktionsprodukter og urenheder
- Udspecificering af forskellige *in-situ* sagstyper i forhold til vurdering af behandlede artikler
- Bidrag til udvikling af fælles europæiske vurderingsprincipper af hormonforstyrrende egenskaber hos kemiske stoffer reguleret under den europæiske klassificeringsforordning
- Udvikling af praktisk vejledning til brug i den humantoksikologiske risikovurdering af lokale effekter ved håndtering af biocidprodukter under flere produkttyper
- Opdatering og harmonisering af standardsætninger til brug i den fælles engelske SPC (produktresume)
- Fastsættelse og harmonisering mellem medlemslande omkring validiteten af tests, der tidligere ikke har været en del af datakrav under biocidforordningen, herunder især fastsættelse af principper vedrørende validiteten af tests, der bruges til vurderingen af de hormonforstyrrende egenskaber hos biocidaktivstoffer
- Bidrag til opdatering af emissionsscenedokumentet for produkttype 18 (insekticider)
- Bidrag til harmonisering af tilgang for grundvandsvurdering for stoffer med pH-afhængig absorption

- Bidrag til harmonisering af tilgang for ekstrapolering og sammenlægning af effektdata for marine organismer og ferskvandsorganismer ved udledning af PNEC -værdier¹ for delmiljøerne ferskvand og saltvand
- Bidrag til udvikling af vejledning for risikovurdering for bier
- Harmoniseret behandling af konfidentielle data på tværs af alle medlemsstater i de europæiske it-systemer

I 2024 vil Miljøstyrelsen sikre aktiv deltagelse i WG og andre EU-fora bl.a. med henblik på at skabe fremdrift i vurderingsprogrammet og hvor relevant bidrage aktivt til udvikling og vedtagelse af harmoniserede vejledninger for produktgodkendelser.

1.3 Påvirkning samt afgørelser ift. unionsgodkendelser

Miljøstyrelsen har bidraget med kommentarer til de EU-ansøgninger, der er kommet til kommentering i 2023. I den forbindelse er 11 ansøgninger kommenteret.

Miljøstyrelsen har desuden deltaget i arbejdsgruppemøder og møder i biocidproduktkomiteen, hvor faglige uenigheder om vurderingerne drøftes, og en endelig anbefaling om produkternes godkendelse eller ikke-godkendelse udarbejdes.

I 2024 vil Miljøstyrelsen fortsat kommentere EU-ansøgningerne, og MST vil deltage i de faglige drøftelser i begge fora.

Den stående komite for biocidholdige produkter har i 2023 taget stilling til 30 EU-godkendelser til produkter, og Miljøstyrelsen har i alle sagerne været enige i den endelige vurdering. I alt er der givet 28 godkendelser, men 2 ansøgninger er blevet afvist. Størstedelen af godkendelserne angår desinfektionsmidler. Herudover er givet to EU-godkendelser til hhv. et træbeskyttelsesmiddel og en produktfamilie af konserveringsmidler.

2. Sikker brug af biocider i hjemmet og på arbejde

Som led i implementering af aftalen gennemføres en række informations- og vejledningsindsatser, der skal bidrage til en sikker anvendelse af biocider samt ikke mindst at oplyse om alternative bekæmpelsesmuligheder. Indsatsen består dels af information til brugere, både private og professionelle, samt tilgængeliggørelse af information om lovlige og godkendte produkter. Sidstnævnte sker bl.a. gennem Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddeldatabase, som indeholder oplysninger om indholdet, anvendelse, brugsanvisning, hvem der må anvende produktet, mv. for godkendte og tidligere godkendte biocidmidler.

2.1 Information om sikker anvendelse og alternativer

I 2023 har Miljøstyrelsen fortsat informeret om bundmaling til lystbåde, sikker anvendelse og alternativer i bådmagasiner, hvor der henvises til yderligere information på mst.dk.

Der er desuden informeret på sociale medier om brug af lovlige myggemidler og fjernelse af alger på mindre miljøbelastende måder. Herudover har Miljøstyrelsen fået en ny hjemmeside, og de borgerrettede informationer er gjort tilgængelige på denne og skulle nu være nemmere at finde.

I 2024 vil Miljøstyrelsen udarbejde relevante informationsindsatser målrettet borgere.

¹ En PNEC-værdi er den koncentration, hvor man skønner, at stoffet ikke giver anledning til effekter (eng: predicted no effect concentration)

2.2 Information og vejledning til virksomheder

I 2023 har Miljøstyrelsen informeret ved virksomhedsrettede konferencer og møder om udviklingen på biocidområdet og konsekvenser for ansøgere om godkendelser og brugere af biocidprodukter, herunder ved generalforsamlingen i Brancheforeningen for skadedyrsfirmaer.

Herudover er der fortsat bidraget til afvikling af styrelsens autorisationskurser for rottebekæmpere (R1-autorisationskursus og R1-opfølgingskursus) og løbende opdateret undervisningsmateriale.

I led med den kommende revurdering af antikoagulante rottemidler har Miljøstyrelsen opdateret *'Miljøstyrelsens vejledning om vurdering og godkendelse af kemiske bekæmpelsesmidler til rotter og mus'* vedrørende bl.a. nyt aktivstof samt klarere godkendelsesrammer og definitioner. Vejledningen bruges både af ansøgere, virksomheder, professionelle brugere og myndigheder.

I 2024 vil Miljøstyrelsen fortsat udarbejde relevante informationsindsatser målrettet virksomheder eller brancher.

2.3 Udbygning og videreudvikling af bekæmpelsesmiddeldatabasen

Bekæmpelsesmiddeldatabasen er videreudviklet i 2023. Det primære fokus har været at få fejlrettelser og fortsat tilpasning for at sikre en brugervenlig visning af offentliggørelse af information om lovlige biocidprodukter.

I 2024 vil Miljøstyrelsen sikre relevant udvikling af bekæmpelsesmiddeldatabasen, således at informationen er tilgængelig for borgere, virksomheder m.m.

3. Ansvarlige virksomheder – effektiv vejledning

Producenter og importører af biocidprodukter omfatter mange små og mellemstore virksomheder. Reglerne på biocidområdet er komplekse og omfatter et væld af forskellige produkttyper i forskellige kategorier. Miljøstyrelsen yder rådgivning til danske virksomheder om bl.a. godkendelsesprocedurer, understøtter danske virksomheders interesser på EU-niveau og sikrer tilgængelig information til bl.a. forhandlere om godkendte og lovlige produkter.

3.1 Vejledning om biocider, helpdesk og informationskampagner

Der har i 2023 været fokus på sikker drift af biocidhelpdesken, hvor ansøgere kan få juridisk og teknisk bistand om biocider, forordningen og ansøgningskrav. Biocidhelpdesken har i 2023 modtaget over 400 henvendelser, hvilket i omfang svarer til tidligere år, dog væsentligt færre end i 2020, hvor der pga. covid-19 var ca. 1200 henvendelser.

Miljøstyrelsens hjemmeside er blevet opdateret med en udførlig vejledning til oversættelse af godkendt produktresumé (SPC). Ydermere gøres godkendelsesindehavere opmærksom på, at det nuværende SPC-format ændres i løbet af 2024. I løbet af 2024 vil Miljøstyrelsen opdatere vejledninger med henvisninger til den nye SPC Editor.

I 2024 vil Miljøstyrelsen fortsat prioritere besvarelse af henvendelser til helpdesken og udarbejde relevant informationsmateriale.

3.2 Principielle spørgsmål fra virksomheder rejses i EU

Miljøstyrelsen har i 2023 rejst spørgsmål vedr. en række forskellige problemstillinger, som enten er konstateret ved behandling af ansøgninger eller ved dialog med berørte virksomheder. Bl.a. er det afklaret med andre medlemslande, hvordan inklusion af aktivstof fra flere aktivstofleverandører end én kan omfattes af en og samme ansøgning.

Miljøstyrelsen har herudover overfor ECHA rejst en problemstilling fra ansøger angående udløb af databeskyttelse for et aktivstof i forbindelse med en national ansøgning om godkendelse af et biocidprodukt.

Miljøstyrelsen har desuden overfor ECHA rejst en problemstilling fra ansøger angående testbetingelser for en sammenlignende vurdering af effektivitet mellem to produkter. Problemstillingen opstår, når effektiviteten af et *in situ*-genereret produkt delvist baseres på effektivitetsdata fra et produkt med et ikke-*in situ*-genereret aktivstof. Der findes i øjeblikket ingen harmoniseret vejledning på området, og derfor har det været nødvendigt at blive enige om hvilke testbetingelser, der kræves for, at en sammenlignende vurdering er acceptabel.

I 2024 vil Miljøstyrelsen hvis relevant fortsat rejse principielle spørgsmål fra virksomheder i EU.

Biocidpanelet, som er et forpligtende samarbejde mellem Miljøministeriet og interessenter på biocidområdet, har i 2023 afholdt to møder. Panelet har i 2023 eksisteret i 10 år, og på møderne orienteres panelet om nyt på området, og relevante emner drøftes. Panelets medlemmer bliver desuden løbende informeret skriftligt om bl.a. relevante høringer og forskningsrapporter. Miljøministeriet anvender desuden panelets medlemmer som indgang og kilder til information om dansk brug af specifikke aktivstoffer i forskellige brancher, så denne viden kan indgå i myndighedernes arbejde på EU-niveau. Der forventes afholdt to møder i Biocidpanelet i 2024.

3.3 Offentliggørelse af information om produkter i overgangsperioden

For en række biocidprodukter har der ikke været krav om godkendelse, før der kom EU-regler på området. I takt med, at biocidforordningen implementeres, og aktivstoffer godkendes, vil en del produkter være omfattet af overgangsregler, hvor de fortsat kan markedsføres lovligt uden at være godkendt. Men informationen om, at produktet er lovligt på markedet, er ikke let tilgængelig. Ligeledes bliver der ikke offentliggjort informationer om, at et produkt ændrer status til ulovligt, hvis en ansøgning ikke bliver godkendt. Det hindrer forhandlere og forbrugere i at foretage egenkontrol og sikre sig, at de sælger, køber eller anvender lovlige biocidprodukter.

Miljøstyrelsen etablerede i 2022 en digital løsning, så det nu via bekæmpelsesmiddeldatabasen er muligt at fremsøge produkter, som kan markedsføres lovligt, fordi producenten har indsendt en ansøgning om godkendelse, og fordi produktet er omfattet af overgangsforanstaltningerne i biocidforordningen. I 2023 er der løbende indtastet data manuelt på de hundredvis af produkter, der er søgt godkendt, sådan at databasen kommer til at vise alle de relevante produkter.

Miljøstyrelsen har i samarbejde med Arbejdstilsynet i løbet af 2023 udviklet en teknisk løsning til at samkøre data fra Produktregistret og Bekæmpelsesmiddeldatabasen. Formålet er at udstille lovlige midler, som endnu ikke er blevet godkendelsespligtige, og hvor der derfor ikke foreligger en ansøgning om godkendelse uden merarbejde for virksomhederne. Denne løsning vil kunne tages i brug, når det juridiske grundlag er opdateret. En juridisk vurdering af mulighederne for at udstille oplysninger fra Produktregisteret i Bekæmpelsesmiddeldatabasen har imidlertid vist, at der fsva. enkeltmandsvirksomheder muligvis skal tilvejebringes hjemmel hertil. Det afklares i hvilket omfang dette skal iværksættes, eller hvorvidt produkter fra enkeltmandsvirksomheder ikke skal omfattes af indsatsen.

4. Målrettet og effektiv kontrol

Regler på biocidområdet er komplekse, og en målrettet og effektiv kontrol er vigtig for at sikre, at forbrugere kun bliver tilbudt lovlige produkter, at det deklarerede indhold overholdes, og at der ikke

findes produkter på markedet, som indeholder ulovlige stoffer. Kontrollen varetages hovedsageligt af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, mens Fødevarestyrelsen varetager kontrol med biocidrester i fødevarer.

4.1 Kontrollkampagneprojekter

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion gennemførte i 2023 to planlagte biocidkampagner om hhv. "Aktivstofanalyser for biocider" og kampagne om "Kemisk rottebekæmpelse" som led i biocidindsatsaftalen.

Kampagnen med analyse af aktivstofindhold i biocider omfattede i 2023 analyse af fire midler til kemisk rottebekæmpelse, fire myggemidler med aktivstoffet DEET og otte klorholdige desinfektionsmidler. Analyserne viste, at produkterne indeholdt de korrekte aktivstoffer og i den korrekte koncentration medregnet usikkerheden. Kemikalieinspektionen har også fået foretaget udvalgte fysiske-kemiske test på 12 af de analyserede biocidprodukter. Analyseprogram af aktivstoffer i biocider er i 2023 blevet gennemført planmæssigt via en rammeaftale med Teknologisk Institut, der løber til og med 2025. Pga. reduktion af driftsbudgettet til biocid-analyser i løbet af året (fra 0,5 mio. kr. til 0,41 mio. kr., har Kemikalieinspektionen haft et overforbrug til analyser på ca. 0,1 mio. kr., der er finansieret af enhedens andre driftsmidler). Som følge af kampagnen er Kemikalieinspektionen blevet opmærksom på en mærkningsfejl på et enkelt produkt. Kemikalieinspektionen har indskærpet forholdet.

Endvidere er kontrolprogrammet i 2023, via midler fra Kemiindsatsen, udvidet med analysekontrol af regulerede PFAS'er (PFOA, PFOS og PFCA)-forbindelser i midlerne til kemisk rottebekæmpelse og midler til afskrækkelse af myg. Analyserne har ikke påvist tilstedeværelsen af regulerede PFAS'er (PFOA, PFOS og PFCA)-forbindelser.

Kemisk rottebekæmpelse omfatter rottemidler, som er en særlig klasse af biocider, da rottemidler i små mængder kan have fatale konsekvenser for menneskers og dyrs helbred, hvis de ikke behandles hurtigt med modgift. Blandt andet derfor gælder et skærpet regelsæt i forhold til besiddelse samt anvendelse. Rottebekæmpelse er en kommunal opgave. Kemikalieinspektionen har under kampagnen gennemført kontrol af tre kommuners besiddelse, opbevaring, og anvendelse af kemiske rottemidler.

Ved kontrollerne blev der konstateret ulovlig brug af midlertidige ikke-godkendte emballager til rottemidler. Desuden blev der antruffet uforsvarlig emballering af rester af rottemidler inden aflevering ved genbrugsstation, opbevaring af fødevarer og rottemidler i samme aflåste lokale samt et enkelt forhold om besiddelse og mulig anvendelse af ikke-godkendte rottemidler. Alle skadedyrsbekæmpere, som blev kontrolleret, modtog vejledning i opbevaring af rester af rottemidler samt hvilke produkter, som (ikke) må opbevares sammen med rottemidler. Tre forhold blev indskærpet, og én politianmeldelse indgivet.

Desuden omfattede kampagnen udviklingen af et indberetningsskema, der målrettes til indberetning fra kommuner ved mistanke om ulovlig besiddelse, opbevaring, eller anvendelse af kemiske rottemidler. Blanketten vil gøre Kemikalieinspektionens sagsbehandling af kommunale rotteindberetninger mere overskuelig og effektiv. Indberetningsskema kan ses på linket: https://virk.dk/myndigheder/stat/MST/selvbetjening/Anmeld_ulovlig_besiddelse_eller_anvendelse_af_kemiske_midler_til_rottebekampelse/

Herudover blev en kampagne om kontrol og håndhævelse i relation til desinfektionsmidler afsluttet i 2023 (denne kampagne er finansieret via midler afsat til implementering af Markedsovervågningsforordningen). Der er nu blevet fulgt op på samtlige indberetninger fra

privatpersoner og virksomheder om mulige overtrædelser ved markedsføring af hånd- og overfladedesinfektionsmidler samt biocidbehandlede artikler, som er blevet indberettet til Kemikalieinspektionen i 2020, 2021 og delvist 2022, hvor der var stor mangel på desinfektionsmidler i forbindelse med covid-19.

4.2 Sagsbehandling og håndhævelse af indberetninger

Kemikalieinspektionen modtog i 2023 292 indberetninger om mistanke om ulovlige forhold om biocider, heraf 174 fra Toldstyrelsen, svarende til, at 60 procent af indberetningerne om biocider omhandlede ulovlig import. Denne kontrol og håndhævelse finansieres via midler afsat til implementering af Markedsovervågningsforordningen.

Kemikalieinspektionen deltog i EU-regi i tre Forum-biocidmøder (BPRS) samt en virtuel træningssession for inspektører. BPRS-møderne har fokus på at sikre en ensartet fortolkning af biocidreglerne på tværs af EU samt på at udveksle erfaring mellem de forskellige håndhævende myndigheder i EU.

4.3 Kontrol med biocidrester i fødevarer

Der kan være særlige udfordringer for menneskers sundhed forbundet med brugen af biocidprodukter i fødevarerindustrien. Det kan for eksempel være ift. brugen af desinfektionsmidler eller skadedyrsbekæmpelsesmidler i fødevarerproduktionen. Fødevarestyrelsen fører derfor også kontrol med biocidrester i fødevarer, herunder kontrol af fødevarerens virkninger og mælkeleverende besætningers brug af biocider og efterlevelse af regler på området.

I 2023 gennemførte Fødevarestyrelsen et projekt vedrørende kvarternære ammoniumforbindelser (QACs) i forarbejdede fødevarer. QACs har et bredt anvendelsesområde. De bruges i rengørings- og desinfektionsmidler både privat og professionelt og som konserveringsmiddel i plejeprodukter og lægemidler. Desinfektionsmidler med QACs er ofte brugt i fødevarerens virkninger, både i restauranter og i fødevarerproduktion, til desinfektion af overflader, maskiner, rør og andet udstyr efter almindelig rengøring.

Hvis der efter endt desinficering er rester af desinfektionsmidler på overfladerne, vil der være risiko for, at disse rester ender i fødevarerne. Flere danske mejerier er stoppet med at anvende desinfektionsmidler, der indeholder QACs, da QACs kan måles i mælk, der kommer ind i produktionsudstyret umiddelbart efter endt desinfektion. Derfor udtages der i projektet prøver af både dansk og udenlandsk mælk, yoghurt og ost for at se, om der er forskel på indholdet af QACs.

Der er i alt udtaget og analyseret 102 prøver af færdigforarbejdede fødevarer, fars, færdigretter på køl, pålægssalater, kødpålæg, dressinger, færdigsovse og mejeriprodukter. I 11 prøver blev der fundet QAC'er, men ikke i niveauer der giver anledning til bekymring for danskerne.

Den planlagte kontrol for 2024 omfatter chlorat i fødevarer på det danske marked. Chlorat er et nedbrydningsprodukt, som dannes i klorholdige desinfektionsmidler som f.eks. klorin. Klorholdige desinfektionsmidler anvendes på overflader i fødevarerens virkninger, til desinfektion af drikkevand og recirkulerende vand i fødevarerens virkninger. Hollandske undersøgelser viser, at der findes chlorat i frosset fisk, frisk frugt og grønt samt frosne bær og grøntblandinger. Der findes ingen undersøgelser af chloratindholdet i fødevarer på det danske marked. Udover fødevarer udsættes danskerne for chlorat fra en del andre kilder, og derfor er det interessant at vide, i hvilket omfang fødevarer bidrager til indtaget.